

7. Постанова "Про затвердження Порядку формування та подання страхувальниками звітності по коштах загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням" від 18.01.2011 № 4. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 березня 2011 р., № 392/19130. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.fse.gov.ua/fse/control/uk/publish/article?art_id=424616&cat_id=421951.

8. Постанова "Про затвердження Порядку фінансування страхувальників для надання застрахованим особам матеріального забезпечення за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності" від 22.12.2010 р., № 26 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 січня 2011 р., № 111/18849.

Дутчак И.Б. Особенности расчета и отражения в учете помощи по беременности и родам

Рассмотрены нормативные нововведения, которые нужно учитывать при расчете помощи по беременности и родам, а также изложен порядок отображения суммы такой помощи в бухгалтерском учете и отчетности предприятия.

Ключевые слова: социальное обеспечение, помощь по беременности и родам, лист нетрудоспособности, отпуск по беременности и родам, среднедневная зарплата, учет и отчетность предприятия.

Dytchak I.B. The peculiarities of calculation and accounting of pregnancy and childbirth benefit

In the article the new normative aspects, which must be used for calculation of the sum of pregnancy and childbirth benefit are explored, and the way of reflection of pregnancy and childbirth benefit sum in accounting and statement of the enterprises is demonstrated.

Keywords: social security, pregnancy and childbirth benefit, medical certificate, pregnancy and childbirth leave, average day salary, accounting and statement of the enterprises.

УДК 330.123.6

Магістрант Б.Р. Кавецький;

доц. М.Ю. Барна, канд. екон. наук – Львівська КА

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕРЕЖІ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Проаналізовано готельне господарство України станом на 2009 р. Подано кількість готелів та місць для тимчасового проживання за типами в Україні з розподілом за розміщенням у міській та сільській місцевості. Розраховано та проаналізовано середньорічний коефіцієнт використання місткості засобів розміщення України за період 2000-2009 рр.

Готельне господарство є однією з складових туристичної індустрії в Україні, належний рівень його розвитку сприяє поживавленню всіх суспільно-економічних контактів та зв'язків, посилює економічний потенціал регіонів, піднімає рейтинг держави на міжнародному рівні. Проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 р. з футболу, згідно з вимогами УЄФА, також передбачає якісну та кількісну підготовку готельної інфраструктури як однієї з трьох важливих компонент після спортивної та транспортної.

У 2009 р. в Україні налічувалось 1684 різних типів підприємств готельного господарства на 174,4 тис. місць [1]. У 2009 р. в Україні введено в експлуатацію 3407 місць у готелях, з них 1662 – у нових (36 готелів). За рахунок реконструкції існуючих будівель кількість місць у готелях зросла на

1745. Майже половину (49,3 %) загальної кількості місць введено в АР Крим та м. Києві. Також введено в експлуатацію туристичні бази на 353 місця [2].

Згідно з функціональною структурою підприємств готельного господарства, на території України послуги з тимчасового проживання у 2009 р. надавали 858 готелів, 26 мотелів, 5 готельно-офісних центрів, 9 кемпінгів, 54 молодіжні турбази та гірських притулки, 184 гуртожитки для приїжджих та 548 інших місць для тимчасового проживання. Загальні тенденції розвитку типів засобів розміщення в Україні протягом 2005-2009 рр. подано в табл., дані якої показують, що за останні 5 років кількість засобів розміщення збільшилася майже на 40 % [2].

Найбільш поширеними в Україні є готелі – 51,0 % загальної кількості підприємств готельного господарства та інші місця для тимчасового проживання – 32,6 %, які поряд із традиційними підприємствами готельного господарства пропонують своїм клієнтам повний комплекс послуг із приймання, розміщення, харчування та обслуговування.

Табл. Кількість готелів та місць для тимчасового проживання за типами в Україні [2]

Тип засобу розміщення	2005	2006	2007	2008	2009
Загалом по Україні					
Всього	1232	1269	1420	1595	1684
зокрема					
готелів	788	807	812	838	858
мотелів	17	15	19	25	26
готельно-офісних центрів	8	8	6	5	5
кемпінгів	6	4	9	8	9
молодіжних турбаз та гірських притулків	35	35	42	50	54
інших	378				
У міських поселеннях					
Всього	1032	1080	1169	1271	1379
зокрема					
готелів	733	751	751	767	783
мотелів	8	7	10	13	14
готельно-офісних центрів	8	8	6	5	5
кемпінгів	4	3	6	5	5
молодіжних турбаз та гірських притулків	22	21	26	34	34
інших	257	290	370	447	478
У сільській місцевості					
Всього	200	189	251	324	365
зокрема					
готелів	55	56	61	71	75
мотелів	9	8	9	12	12
готельно-офісних центрів	-	-	-	-	-
кемпінгів	2	1	3	3	4
молодіжних турбаз та гірських притулків	13	14	16	16	20
інших	121	110	162	222	254

В окремих регіонах, особливо у сезон відпочинку, інші місця для тимчасового проживання здатні розмістити та прийняти більше клієнтів, ніж ос-

новні. До їхнього складу входять сезонні бази відпочинку, літні будиночки, котеджі тощо, які здають для тимчасового проживання під час відпускового періоду. У 2009 р. налічувалось 407 таких підприємств, або 74,3 % загальної кількості інших місць для тимчасового проживання.

У розподілі підприємств готельного господарства за типами третє місце займають гуртожитки для приїжджих. У 2009 р. їх нараховувалося 184 од. з 11,9 тис. місць. Інші типи підприємств, такі як мотелі, готельно-офісні центри, кемпінги, молодіжні бази та гірські притулки, які поширені в більшості країн і, враховуючи їхню місткість і функціональність, відіграють важливу роль у розвитку галузі, в Україні практично не розвинені.

Кількість готелів, які функціонували на території України, порівняно з 2008 р., збільшилась на 20 од., або на 2,4 %. Загальна місткість засобів розміщення України, починаючи з 2000 р. і включно до 2004 р., постійно зменшувалась за використання номерного фонду менше, ніж на третину. Значне поліпшення ситуації простежується, починаючи з 2006 р., ця позитивна тенденція зберігається досі (рис. 1).

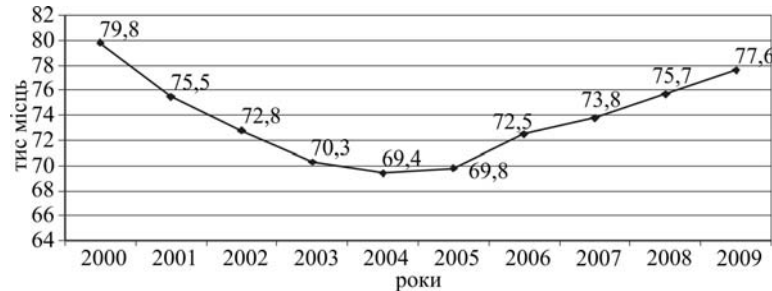

Рис. 1. Загальна місткість вітчизняних засобів розміщення у 2000-2009 рр. [2]

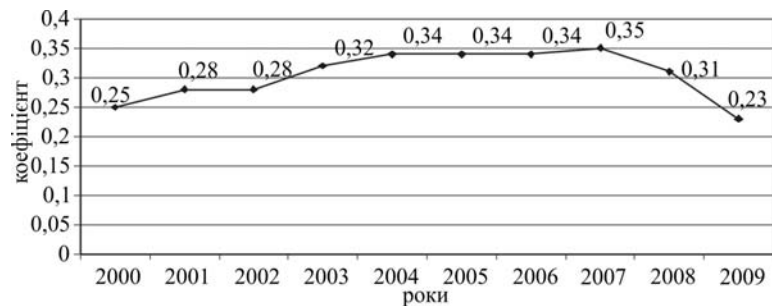

Рис. 2. Коефіцієнт використання місткості вітчизняних засобів розміщення у 2000-2009 рр. [3]

Протягом останніх 10 років середньорічний коефіцієнт використання місткості засобів розміщення України щорічно змінювався (рис. 2). Починаючи з 2000 р., цей показник зріс від 0,25 до 0,28 у 2001-2002 рр., у 2003 р. досяг 0,32, протягом 2004-2006 рр. становив 0,34, у 2007 р. зростав і досяг 0,35, у 2008-2009 рр. спостережено тенденцію до зниження коефіцієнта використання місткості готелів, який становив відповідно 0,31 та 0,23.

На коефіцієнт використання місткості певною мірою впливає загальний час перебування приїжджих. Динаміка цього показника загалом за попередні роки позитивна, проте починаючи з 2008 р. помітна тенденція до скорочення тривалості загального часу перебування приїжджих у готелях. Так, у 2008 р. загальний час перебування приїжджих порівняно з 2007 р. зменшився на 981,4 тис. люд.-дб, або на 10,4 % і становив 8436,9 тис. люд.-дб, у 2009 р. порівняно з 2008 р. цей показник зменшився на 2055,5 тис. люд.-дб, або на 24,4 % і становив 5381,4 тис. люд.-дб. Зменшення загального часу перебування приїжджих відбулося майже по всіх готелях України.

Середня тривалість перебування одного приїжджого, зокрема іноземця у готелях України, починаючи з 2000 р., становила близько 3 дб, у 2008-2009 рр. – трохи більше 2 дб. Ефективність використання засобів розміщення залежить від багатьох факторів: якості обслуговування, зіркової категорії готелів, наявності при готелях структурних підрозділів, що надають додаткові послуги, від комфортності та технічного оснащення номерів.

У 2009 р. у засобах розміщення країни налічувалося 42,8 тис. номерів (у 2008 р. – 42,2 тис.), їхня житлова площа загалом по країні, порівняно з 2008 р., збільшилась на 44,2 тис. м² і становила 5,8 тис. м². Середня площа одного номера становила 22,8 м² (у 2008 р. – 22,1 м²). Зростання кількості номерів та їхньої житлової площі відбулося через збільшення у деяких регіонах кількості готелів. Так, порівняно з 2008 р., у Дніпропетровській області кількість номерів збільшилась на 265 од., або на 11,2 %, в АР Крим – на 227 номерів, або на 5,4 %, Київській обл. – на 173 номери, або на 15,2 %, Львівській – на 158 од., або на 4,8 %, Івано-Франківській – на 146 номерів, або на 11,8 % та Запорізькій – на 141 номер, або на 11,9 %. Поряд із цим, в окремих регіонах простежувалося зменшення кількості номерів, яке відбулося здебільшого внаслідок повної ліквідації готелів, продажу їх фізичним особам, перебудови номерів під постійне житло, офіси та лікувально-оздоровчі кімнати. Але зменшення кількості номерів не завжди призводило до відповідного зменшення розмірів їхньої житлової площі. Так, у Донецькій обл. кількість номерів зменшилась на 97 од., а житлова площа номерів збільшилась на 3994,0 м², у Луганській обл. кількість номерів зменшилась на 46 од., а їхня житлова площа збільшилась на 19,9 м², у Вінницькій обл. кількість номерів зменшилась на 25 од., а їхня житлова площа збільшилась на 382,0 м². Це свідчить про те, що готелі, за наявності коштів, перебудовувалися та реконструювалися з метою збільшення площі номерів, поліпшення їхнього планування та створення більш зручних та комфортних умов для проживання [2].

У 2009 р. в Україні готельні підприємства обслужили 3622,2 тис. осіб, що нижче від рівня обслужених у 2008 р. на 21,1 %, з них готелями – 2753,1 тис. осіб (76,0 % загальної кількості приїжджих [4]. Протягом 2000-2007 рр. в Україні (крім незначного зниження у 2002 р. та 2005 р.) простежувалась позитивна тенденція до зростання кількості осіб, які обслуговували готелі. Починаючи з 2008 р., кількість обслугованих у готелях почала зменшуватись. У 2009 р. цей показник зменшився, порівняно з 2008 р., на 873,8 тис. осіб, або на 24,1 %. У 2009 р., як і в 2008 р., більше половини

(59,0 %) кількості приїжджих, обслугованих готелями, зупинялось у шести регіонах України, а саме: м. Києві – 737,4 тис. осіб, АР Крим – 221,2 тис. осіб, Львівській – 211,4 тис. осіб, Одеській – 194,8 тис. осіб, Дніпропетровській – 133,3 тис. осіб та Харківській – 124,9 тис. осіб областях.

У готельному господарстві важливим елементом є кількість прийнятих іноземних туристів, які дають державі валютний виторг (експорт послуг), що стимулює розвиток тих галузей, що беруть участь в їхньому обслуговуванні. Усе це сприяє зростанню ВВП і підвищенню життєвого рівня населення. Проте у 2009 р., порівняно з 2008 р., обсяг експорту послуг за підприємствами готельного господарства значно зменшився (на 46,5 %) і становив 99,5 млн дол. США, з них обсяг експорту послуг тільки по готелях зменшився майже на половину (46,8 %) і становив 83,2 млн дол. США. Усього за 2009 р. було обслуговано підприємствами готельного господарства 795,0 тис. іноземців (21,9 % загальної кількості обслужених в Україні підприємствами готельного господарства), з них зупинялося й обслуговувалося у готелях – 744,9 тис., що на 198,5 тис., або на 21,0 %, менше, ніж у 2008 р. [1].

Хоча практично вся територія нашої країни має достатній потенціал для розвитку туризму, все ж інтенсивність відвідувань іноземними туристами її окремих регіонів дуже різниться. Із загальної кількості обслугованих готелями іноземних громадян майже три чверті (72,2 %) зупинялося у готелях м. Києва, АР Крим, Львівської та Одеської областей. Але тривалість їхнього часу перебування у 2009 р. зменшилась, порівняно з 2008 р., на 203,8 тис. люд.-днів, або на 13,3 %. Основною причиною цього стало подорожчання готельних послуг, зокрема підвищення вартості проживання у готелях.

Незважаючи на широку "географію" туристів, які приїжджають до нашої країни (у 2009 р. до України прибули іноземці з 211 країн), трохи більше третьої частини їхньої кількості (34,6 %) становлять туристи з держав СНД – 274,8 тис. осіб (Російської Федерації – 215,2 тис. осіб, Білорусі – 43,0 тис. осіб, Молдови – 16,6 тис. осіб). Щодо інших країн, то найчастіше Україну відвідували туристи з Німеччини – 68,9 тис. осіб, Польщі – 57,1 тис. осіб, США – 54,5 тис. осіб, Сполученого Королівства Великобританії – 24,9 тис. осіб, Франції – 24,6 тис. осіб, Італії – 24,5 тис. осіб, Туреччини – 21,2 тис. осіб, Австрії – 14,8 тис. осіб, Нідерландів – 13,7 тис. осіб, Канади – 10,1 тис. осіб, Швеції – 9,8 тис. осіб та Чеської Республіки – 9,7 тис. осіб [3].

Обсяг послуг, наданих усіма типами підприємств готельного господарства, для іноземців із цих країн у 2009 р. становив 73,5 млн дол. США, або 73,8 % від загального обсягу експорту готельних послуг.

Література

1. **Правила** роботи підприємств громадського харчування. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?975-1999-NO>. – Заголовок з екрану.

2. **Управління** та елементи системи якості. – Ч. 2.: ДСТУ ISO 9004-2-96. Настанови щодо послуг. – К. : Вид-во Держстандарт України, 1997.

3. **Про основні** напрямки розвитку туризму в Україні до 2010 р.. Затв. Указом Президента України від 10.06.1999 р., № 973/99 // Урядовий кур'єр. – 1999. – № 22. – С. 3.

4. **Правила** користування готелями та аналогічними засобами розміщення і надання готельних послуг. Затв. наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 р.,

№ 19. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?925-2004-FO>. – Заголовок з екрану.

Кавецкий Б.Р., Барна М.Ю. Современные тенденции развития сети гостиничного хозяйства в Украине

Проанализировано гостиничное хозяйство Украины состоянием на 2009 г. Подано количество гостиниц и мест для временного обитания за типами в Украине с распределением за размещением в городской и сельской местности. Рассчитан и проанализирован среднегодовой коэффициент использования вместимости средств размещения Украины за период 2000-2009 гг.

Kaveckyy B.R., Barna M.Yu. The modern trends of progress hotel-business network in Ukraine

The hotel-business of Ukraine by the state on 2009 is analyzed. The amount of hotels and places for the temporal dwelling is given after types in Ukraine with distributing after placing in city and village locality. The use capacity facilities placing average annual coefficient of Ukraine is expected and analyzed for 2000-2009.

УДК 336.113.2:336.143

*Проф. Б.А. Карпінський, канд. екон. наук;
аспир. М.І. Худоба – Львівська державна фінансова академія*

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДОВА МЕНЕДЖМЕНТУ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ

Виокремлено характерні ознаки негативних демографічних зрушень в Україні, місце сімейної медицини в підвищенні довголіття населення. Проаналізовано роль фінансового забезпечення у становленні менеджменту сімейної медицини, сформовано переваги й недоліки окремих методів надання первинної медичної допомоги з позиції ефективності використання фінансових ресурсів медичних закладів сімейної медицини.

Постановка проблеми. Спрямованість на комплексну модернізацію та реформування фінансових підходів щодо системи охорони здоров'я населення України пов'язана з потребою формування дієвих концепцій та фінансових механізмів нагромадження і використання фінансових ресурсів для реалізації конституційних прав громадян на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Одним із чільних елементів цієї системи є становлення охорони здоров'я на засадах сімейної медицини. Водночас, гальмівним чинником такого формування є дисбаланс та невизначеність у фінансовому забезпеченні організації й надання саме цього виду первинної медичної допомоги.

Незважаючи на досить виражені досягнення в напрямі формування менеджменту сімейної медицини в різних державах із розвинутою економікою Європейського Союзу (ЄС), які отримано вже за понад два десятиріччя, проблематика її фінансування та пов'язаний із цим розподіл бюджетних коштів, а також можливостей додаткових фінансових надходжень характеризується й там непослідовністю, що зужує ефективність від здійснюваних реформ у галузі охорони здоров'я.

Фінансове забезпечення становлення і розвиток сімейної медицини в Україні також залежить від програмованості та оптимальності прийнятих уп-